

ชื่อเรื่อง การศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัย ชั้น
อนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
โดยใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส
A Study of Keeping Behavioral Development of Pre-Primary
Student of Watbangsala School Amphur Klong-hoiy-khong
Songkhla Province by Using Song and 5s Technique

ผู้วิจัย ปรีศนา รัตน์ะ

ปีที่ทำวิจัยเสร็จ พ.ศ.2550

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กโดยการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สนองตอบต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 3) ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ให้เกิดการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาครบทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นและลงมือกระทำ (Active Learning) ผ่านสื่อการสอน ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล ความคิด และเหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็ก ดังรายงานการศึกษาเปรียบเทียบเด็ก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการสอนจากครูโดยตรง (Direct Instruction) กลุ่มเนอร์สเซอรีแบบดั้งเดิม (Traditional Nursery) และกลุ่มที่ได้รับประสบการณ์แบบลงมือกระทำ จากการศึกษาติดตามเด็กเหล่านี้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอายุ 29 ปี พบว่า กลุ่มที่ 3 มีปัญหาพฤติกรรมทางสังคม-อารมณ์ เช่น การถูกจับข้อหาหลักขโมย ทำร้ายผู้อื่น บกพร่องทางอารมณ์ และล้มเหลวในชีวิตน้อยกว่าอีก 2 กลุ่ม ดังนั้น การจัดประสบการณ์เชิงบูรณาการที่เด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ จะช่วยให้เด็กลดปัญหาพฤติกรรมทางสังคม-อารมณ์ เพิ่มพูนความสำเร็จทางการศึกษาและผลผลิตตลอดชีวิต (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2543)

จากที่กล่าวมาว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กได้รับการพัฒนาครบทุกด้าน แต่เฉพาะส่วนการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม-อารมณ์ และสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี พบว่า ปรากฏอยู่ในมาตรฐานที่ 4 ได้แก่ การมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม ตัวบ่งชี้ที่ 1 คือ การมีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ สภาพที่พึงประสงค์เด็กแต่ละวัย คือ อายุ 3 ปี เริ่มรู้จักเก็บของเล่นของใช้และทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ อายุ 4 ปี สามารถเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ได้ และรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เด็กอายุ 5 ปี สามารถจัดเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ได้เรียบร้อยและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง (กรมวิชาการ, 2540 : 24)

จากการศึกษาเรื่อง ผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ผ่านกระบวนการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานของ สมศ. : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบางศาลา อำเภอลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ซึ่ง สมุมาต รหงษ์มณี (2550) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมนักเรียนโรงเรียนวัดบางศาลา ด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญูกตเวทิต ความเมตตากรุณา ความประหยัด และความภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนทุกด้านอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ยกเว้นพฤติกรรม 2 ด้าน ที่เห็นว่าอยู่ในระดับ “น้อย” ได้แก่ พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความกตัญญูกตเวที นอกจากนี้ ปรินสา รัตนะ (2550) ได้สังเกตการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดบางศาลา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการเก็บของเข้าที่ที่อยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ ตัวอย่างเช่น เด็กไม่รู้จักเก็บของภายหลังการทำกิจกรรม เช่น ทิ้งดินสอ ทิ้งสีที่ใช้ในการระบายภาพไว้เกลื่อนกลาด เก็บดินน้ำมันที่ใช้ในการปั้นไว้ไม่เป็นที่ และวางรองเท้าไว้เกะกะไม่เป็นระเบียบ เป็นต้น สาเหตุเนื่องจากเด็กขาดความมีระเบียบ เด็กบางคนไม่ได้ผ่านการเตรียมความพร้อมในระดับอนุบาลชั้นปีที่ 1 หรือไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมจากที่บ้าน เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร ออกไปทำงานนอกบ้านต้องฝากเด็กไว้กับญาติ เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังขาดพัฒนาการหลายด้าน มีความตั้งใจที่ละอย่าง (พฤติกรรมทางเชาวน์ปัญญา) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (พฤติกรรมทางบุคลิกภาพ) หรือการแสดงอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกระทันหันและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย (พฤติกรรมทางอารมณ์) ข้อค้นพบและข้อสังเกตข้างต้นนับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานและคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยตามโครงสร้างที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด

แต่พฤติกรรมเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาได้ นักสังคมวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยสิ่งแวดล้อมทางสังคม สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว และสิ่งแวดล้อมสภาวะภายนอก (External Conditions) ที่เป็นธรรมชาติรอบตัว ส่วนนักจิตวิทยาเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ส่วนใหญ่จะประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนของกฎระเบียบหรือวิธีการที่มีอยู่ในสังคม รวมทั้งวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสังคมนั้นๆ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 6 ประการ คือ การเรียนรู้ (Learning) ค่านิยม (Value) บรรทัดฐานของสังคม (Norms) ทศนคติ (Attitude) ความเชื่อ (Belief) และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) การพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิดจนถึงผู้ใหญ่ โดยเฉพาะการพัฒนาขั้นแรก คือ วัยเด็กแรกเกิดจนถึง 7 ขวบ จะมีพฤติกรรมในลักษณะการเชื่อฟัง หรือยอมรับปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ที่มีอิทธิพลเหนือกว่า การเลือกปฏิบัติจะเลือกในสิ่งที่เกิดประโยชน์แก่ตน หลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ เพราะคิดว่าการลงโทษเป็นสิ่งที่ใช้ตัดสินว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี การปรับเปลี่ยนจะเป็นไปในลักษณะต่างๆ เช่น ด้านสรีระร่างกาย จะมีการปรับปรุงบุคลิกภาพ การแต่งกาย การพูด ด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด จะเป็นการปรับเปลี่ยนการมีสัมพันธภาพกับบุคคล การปรับอารมณ์ความรู้สึก ด้านสติปัญญา จะปรับเปลี่ยนโดยการศึกษา ค้นคว้าเพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ การมีความคิดเห็นคล้ายตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ ด้านอุดมคติ จะมีการปรับเปลี่ยนหลักการแนวทางบางส่วนบางตอนเพื่อให้เข้ากับสังคมส่วนใหญ่ได้ (<http://www.geocities.com>, 2550)

“เพลง” จัดเป็นสื่อสำคัญที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือกล่อมเกลากิจกรรมให้เกิดพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเพลงช่วยสร้างเสริมให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินและกล่อมเกล้าให้เด็กเป็นคนมีจิตใจอ่อนไหว รักเสียงเพลงและดนตรี ทำให้ผ่อนคลายอารมณ์และรู้สึกมีชีวิตชีวาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมและมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม (<http://healthnet.md.chula.ac.th>, 2550) การส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยการใช้เพลงนับว่าเป็นวิธีที่ได้ผลดี เนื่องจากเด็กเป็นผู้ที่ชอบเพลงอยู่แล้วโดยธรรมชาติชอบกระโดดโลดเต้นไปตามจังหวะ การให้มีโอกาสได้ร้องเล่นหรือได้ฟัง เด็กก็จะเกิดความสนุกสนาน ได้พักผ่อนจิตใจ ได้เปลี่ยนอริยาบท ได้ความรู้ เกิดความซาบซึ้งในความไพเราะของดนตรี เพลงที่มีความหมายดีจะช่วยพัฒนาเด็กให้เกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องราวต่างๆ โดยไม่ต้องบังคับแต่อย่างใด เพลงจึงมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่สำคัญก็คือ เสียงเพลงช่วยให้การ

เรียนรู้ภาษาของเด็กเจริญอย่างรวดเร็ว (เบญจมา แสงมลิ, เรื่องอุไร กุศลาสัย, และ ล้วน ควันธรรม, 2516) เด็กจะได้รับความรู้ ความคิด อารมณ์ รู้จักคิด จัดจำเป็นแบบอย่าง ผ่านทำนอง เนื้อหาที่เด็กชอบ โดยเฉพาะเพลงที่มีคำสอนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เช่น เพลงเกี่ยวกับการเก็บของเข้าที่ เป็นต้น

กิจกรรม 5 ส เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาเด็ก 5 ส เป็นเทคนิคการบริหารงานคุณภาพที่ใช้ในการดูแลรักษาความสะอาดและการจัดการความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ 5 กิจกรรม คือ สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย โดย ส สะดวก เป็นหนึ่งในกระบวนการ 5 ส ที่นำมาใช้ในการจัดการความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ให้เกิดความสะอาด โดยการจัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ กำหนดที่วางและจัดเก็บให้ชัดเจนและหยิบง่าย มีป้ายชื่อติดไว้ที่ของอย่างถูกต้อง ทำตารางแสดงตำแหน่งการจัดวางสิ่งของ มีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอว่าสิ่งของอยู่ในที่ที่กำหนดหรือไม่ และทำการปรับปรุงการจัดวางอยู่เสมอโดยยึดหลักประสิทธิภาพ คุณภาพ และความปลอดภัย (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, มปป : 1) กิจกรรม 5 ส นับว่าเป็นเทคนิคที่น่าสนใจที่จะนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมเด็กให้เกิดการเรียนรู้ ค่านิยม บรรทัดฐานสังคม และเจตคติที่ดี อันสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาพฤติกรรมตามความเชื่อของนักจิตวิทยา (<http://galyani.panyathai.or.th>, 2550)

จากสภาพปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนที่กล่าวถึงข้างต้น และจากแนวคิดในการปรับพฤติกรรมโดยใช้เพลงเป็นเครื่องล่อเมลา รวมทั้งแนวคิดในการจัดการดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามกระบวนการ 5 ส ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา อำเภอคลองหอยโข่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 โดยใช้เพลง และกิจกรรม 5 ส เป็นเครื่องมือในการพัฒนาพฤติกรรม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีนิสัยรู้จักการจัดเก็บสิ่งของเข้าที่ จัดการความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียน อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาเด็กเพื่อเตรียมพร้อมให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ก่อนและหลังการพัฒนาโดยใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ก่อนและหลังการพัฒนาโดยใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา จำนวน 10 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โดยใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส เป็นสื่อ ซึ่งเป็นสภาพที่พึงประสงค์ตามวัยของเด็กอายุ 5 ปี ตามมาตรฐานที่ 4 ตัวบ่งชี้ที่ 1 คือ เด็กปฐมวัยจัดเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ได้เรียบร้อย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สํารวจ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งเอกสารต่างๆ เช่น ตำรา หนังสือ และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบพฤติกรรมและสภาพที่พึงประสงค์ของเด็ก ตามโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 และแนวทางการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist Record) แบบบันทึกความถี่ของพฤติกรรม (Frequency Record) ของซิดาพร เอี่ยมสะอาด (2550: 294-295) แล้วปรับเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2

2) การหาคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสังเกตพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมคือ เพลงสำหรับเด็กและเทคนิคกิจกรรม ส สะดวก ของกระบวนการ 5 ส

1) เพลงสำหรับเด็ก เป็นเพลงซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเก็บของเข้าที่ จำนวน 6 เพลง

2) กระบวนการ 5 ส โดยเลือกเฉพาะกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย คือ เทคนิคกิจกรรม ส สะดวก ของกระบวนการ 5 ส

3) วิธีการใช้เครื่องมือในการพัฒนาพฤติกรรม เริ่มใช้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2551

3.1) การใช้เพลง ครูเปิดเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเก็บของเข้าที่เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนทำการเก็บของที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมเข้าที่ที่กำหนด โดยคัดเลือกจากจำนวน 6 เพลง ที่ครูจัดเตรียมไว้ สัปดาห์ละ 1 เพลง ก่อนหมดเวลากิจกรรมในแต่ละคาบ

3.2) การใช้เทคนิคกิจกรรม ส สะดวก

(1) กำหนดพื้นที่จัดวางสิ่งของ โดยกำหนดขอบเขตและบริเวณที่วางสิ่งของเครื่องใช้ จัด ทำเป็นรูปสิ่งของเครื่องใช้ประจำตัวและวัสดุอุปกรณ์การเรียนติดแสดงไว้บริเวณที่กำหนดสำหรับเป็นที่วางสิ่งของที่ต้องจัดเก็บ

(2) ทำแผนผังแสดงที่วางและที่จัดเก็บ

(3) ตรวจสอบและปรับปรุงการจัดวางอยู่เสมอ

3. การรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลพฤติกรรมกรเก็บของเข้าที่ รวบรวมจากแบบสังเกตพฤติกรรมกรเก็บของเข้าที่เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ด้านการเก็บของเข้าที่

2) ผู้วิจัยเก็บข้อมูล 4 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ดังนี้

2.1 ก่อนพัฒนาพฤติกรรม ยังไม่ใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ เดือนพฤศจิกายน และเดือนธันวาคม 2550

2.2 หลังพัฒนาพฤติกรรม โดยใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ เดือนมกราคม และเดือนกุมภาพันธ์ 2551

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ในการสังเกตครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 กับ ค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรม ในการสังเกตครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา ก่อนและหลัง การพัฒนาโดยใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส เป็นสื่อ มีดังนี้

1.1 ก่อนการพัฒนา

1) พฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในการสังเกตครั้งที่ 1 เดือน พฤศจิกายน 2550 จำนวนวันที่สังเกตรวม 20 วัน พบว่า จำนวนครั้งที่ปฏิบัติสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 20 และจำนวนครั้งที่ไม่มีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 0 (ศูนย์) โดยมีค่าเฉลี่ย พฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 7.00

2) พฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในการสังเกตครั้งที่ 2 เดือน ธันวาคม 2550 จำนวนวันที่สังเกตรวม 22 วัน พบว่า จำนวนครั้งที่ปฏิบัติสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 77.27 รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 50.00 และจำนวนครั้งที่ไม่มีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 0 (ศูนย์) โดยมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรม คิด เป็นร้อยละ 19.91

1.2 หลังการพัฒนา

1) พฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในการสังเกตครั้งที่ 3 เดือน มกราคม 2551 จำนวนวันที่สังเกตรวม 20 วัน พบว่า จำนวนครั้งที่ปฏิบัติสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 90.00 และต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 45.00 โดยมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรม คิดเป็นร้อยละ 79.50

2) พฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในการสังเกตครั้งที่ 4 ในเดือน กุมภาพันธ์ 2551 จำนวนวันที่สังเกตรวม 17 วัน พบว่า เด็กในชั้นเรียนเกือบทั้งหมดได้พัฒนาพฤติกรรม การเก็บของเข้าที่ที่อยู่ในระดับที่ดีขึ้นเกินกว่าระดับร้อยละ 50 โดยจำนวนครั้งที่ปฏิบัติสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 94.12 และต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 47.06 โดยมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรม คิดเป็น ร้อยละ 89.15

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ก่อนและหลังการพัฒนาโดยใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส เป็นสื่อ โดยการ

สังเกต 4 ครั้ง คือ ก่อนการพัฒนา 2 ครั้ง ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 และหลังการพัฒนา 2 ครั้ง ในการเก็บข้อมูลครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของการปฏิบัติการเก็บของเข้าที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ คือ จากร้อยละ 7.00 เป็นร้อยละ 19.91 ร้อยละ 79.50 และ ร้อยละ 89.15 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าเด็กมีพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ไปในทางที่ดีขึ้น

การอภิปรายผล

1. จากการสังเกตพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา ในระยะแรกอยู่ในระดับที่เป็นปัญหา กล่าวคือ เด็กมีพฤติกรรมทิ้งของเกลื่อนกลาดไม่เป็นที่เป็นทาง เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่ยังขาดระเบียบวินัยในการเก็บของ เด็กบางคนไม่ได้ผ่านการเตรียมความพร้อมในชั้นอนุบาลปีที่ 1 มาก่อน หรือบางคนมาเรียนบ้างไม่มาเรียนบ้าง และเด็กอาจไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมจากทางบ้าน เนื่องจากผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร บางครั้งต้องออกจากบ้านไปทำงานนอกบ้าน ต้องฝากเด็กไว้กับญาติ

2. พฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา ในระยะที่สอง ปรากฏว่า เด็กส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่อยู่ในระดับที่ดีขึ้น เนื่องจากครูได้เริ่มนำแผนการสอนที่เด็กและครูทำข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการทำกิจกรรมและการเก็บของเข้าที่ โดยเด็กยังต้องได้รับการกระตุ้นเตือนจากครูก่อนเลิกทำกิจกรรม

3. พฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางศาลา ในระยะที่สาม และระยะที่สี่ ปรากฏว่า เด็กเกือบทั้งหมดมีการพัฒนาพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่อยู่ในระดับที่ดีขึ้น ทั้งนี้ น่าจะเป็นผลการใช้นวัตกรรมหลายด้านคือ การใช้เพลงและกิจกรรม 5 ส โดยเฉพาะกระบวนการ ส สะดวง ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสถานที่ให้เด็กได้รับรู้ไปพร้อมๆ กัน

4. จากข้อสังเกตที่พบว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของนักเรียนได้รับการพัฒนาไปในทิศทางอัตราก้าวหน้า ยกเว้นบางรายมีพฤติกรรมลดลงในระหว่างการสังเกตครั้งที่ 2 และบางรายที่แสดงพฤติกรรมค่อนข้างดีกว่านักเรียนอื่นในระยะแรก แต่กลับมีพฤติกรรมในอัตราที่ลดลงในการสังเกตครั้งถัดไป ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเด็กมีอาการเซื่องซึม หงอยเหงา จากการสอบถามทราบว่า ผู้ปกครองไม่อยู่ เนื่องจากต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กอยู่กับญาติ อาจทำให้เด็กรู้สึกขาดความอบอุ่นไม่มีคนดูแล จึงมีผลให้การแสดงพฤติกรรมเป็นไปในทางที่ลดลง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่ควรได้รับการปฏิบัติเพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่ เพื่ออบรมบ่มนิสัยให้เด็กมีความเรียบร้อย เป็นคนมีระเบียบวินัยและแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมกับวัย จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเด็กส่วนใหญ่ ผู้ปกครองมีอาชีพทางการเกษตรต้องออกทำงานนอกบ้านอยู่เสมอ ดังนั้นครอบครัวจึงควรปฏิบัติอย่างมีหลักเกณฑ์ เลี้ยงดูด้วยการให้ความรักและกำลังใจ สนับสนุนโดยหาแนวทางร่วมกันพัฒนาเด็กร่วมกับทางโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านโรงเรียน ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่เพื่อเป็นการอบรม บ่มนิสัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยนำเทคนิคกระบวนการ 5 ส ครอบคลุมจร โดยนำ ส สะสาง ส สะดวก และ ส สะอาด มาปรับใช้ให้เหมาะกับเด็ก เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะกระบวนการคุณภาพ โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และแก้ปัญหาโดยกลุ่มและด้วยตนเอง

3. ด้านการวิจัย ควรทำการศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมการเก็บของเข้าที่โดยใช้เพลง และเทคนิค กระบวนการ 5 ส ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการเตรียมความพร้อมในชั้นอนุบาลปีที่ 2 และต่อเนื่องจนถึงระดับประถมศึกษา เพื่อศึกษาว่าเด็กมีพัฒนาการอย่างไร และมีความคงอยู่ของพฤติกรรมอย่างไร